

Ks. TADEUSZ CEYNOWA

STARANIA BISKUPA IGNACEGO JEŻA O UTWORZENIE WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO W KOSZALINIE

W wyniku postanowień wielkich mocarstw, po ratyfikacji traktatów granicznych między Polską i NRF, Stolica Apostolska ustanowiła stałą organizację kościelną na terytorium przyznanym naszemu krajowi. Papież Paweł VI 28 czerwca 1972 r. bullą *Episcoporum Poloniae coetus* powołał do istnienia diecezję koszalińsko-kołobrzeską¹. Na jej czele stanął dotychczasowy sufragan gorzowski ks. bp Ignacy Jeż².

¹ Koszalińsko-Kołobrzeskie Wiadomości Diecezjalne 1(1973) nr 1-2, s.12-14; M. Czer-ner, Kronika Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1972-1992, Koszalin 1995, s.13-14; T. Ceynowa, koszalińsko-kołobrzeska diecezja, EK t. 9, Lublin 2002, kol.976-978.

² Ignacy Jeż urodził się 31 VII 1914 r. w Radomyślu Wielkim. Do szkoły podstawowej uczęszczał w latach 1921-1924. Gimnazjum ukończył w Katowicach 31 V 1932 r. Następnie rozpoczął studia filozoficzno-teologiczne na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Ukończył je ze stopniem magistra teologii w zakresie historii Kościoła. Po otrzymaniu dyspensy przyjął święcenia kapłańskie w Katowicach. Przez pięć lat posługiwał jako wikariusz w Hajdukach Wielkich. Po aresztowaniu przez Gestapo 17 VIII 1942 r. został przewieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau, gdzie przebywał do wyzwolenia przez Amerykanów. Przez rok duszpasterzował wśród Polaków w Göppingen koło Stuttgartu. W 1946 r. otrzymał dekret katechety w Gimnazjum i Liceum Katolickim w Katowicach. Kolejno pełnił funkcję dyrektora, rektora Niższego Seminarium Duchownego (1950-1955), a następnie wicerektora w Śląskim Wyższym Seminarium Duchownym (1955-1957) opiekował się kursem wstępnym w Tarnowskich Górach. Stamtąd powrócił do NSD w Katowicach na stanowisko rektora. Funkcję tę sprawował aż do 20 IV 1960 r., kiedy to otrzymał nominację biskupią. Ks. kardynał Stefan Wyszyński udzielił mu sakry biskupiej 5 VI 1960 r. Przez dwanaście lat pełnił posługę sufragana w rozległej administracji gorzowskiej. Po utworzeniu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej został jej pierwszym ordynariuszem 1972-1992. Po osiągnięciu wieku emerytalnego papież Jan Paweł II przyjął jego rezygnację. Obecnie jako biskup-senior mieszka w Koszalinie przy ulicy Norwida. W tym roku będzie obchodził 70-lecie święceń kapłańskich. K. Prokop, Biskupi zachodniopomorscy (X-XX w.) Koszalin 2003; Świadek historii, Na jubileusz 90. urodzin Jego Ekscelencji biskupa Ignacego Jeża, red. Leszek Laskowski, Koszalin 2004.

20 października 1972 r. doszło do rozmowy biskupa Jeża z Wacławem Gelgierem, przewodniczącym Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie. Uczestniczyli w niej także: ks. Józef Jarnicki, wikariusz biskupi, ks. Bernard Mielcarzewicz, kanclerz kurii biskupiej oraz Tadeusz Płuciennik, kierownik Wydziału ds. Wyznań³

Oprócz różnych spraw nurtujących nowo utworzoną diecezję, biskup ordynariusz poruszył problem budowy seminarium duchownego, wskazując na plac przy kolegiacie kołobrzeskiej. Znajdowała się tam odpowiednia przestrzeń, która nadawałaby się pod budowę takiego kompleksu. W odpowiedzi przewodniczący WRN stwierdził, że już wcześniej odbył się konkurs na zabudowę Kołobrzegu i musi zapoznać się z jego wynikami, zorientować, czy i jak ten plac będzie zabudowany⁴

8.01.1973 r. pierwszy biskup ordynariusz diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej otrzymał zaproszenie do Urzędu do Spraw Wyznań⁵ na dzień 12.01.1973 r., celem złożenia ślubowania przewidzianego art. 6 dekretu z 31 grudnia 1956 r. Po otrzymaniu listu od ks. biskupa Dąbrowskiego na temat podobnej rozmowy z bp. Jerzym Strobą i konsultacji z sekretarzem Episkopatu Polski, biskup Ignacy Jeż udał się do gmachu Urzędu do Spraw Wyznań. Spotkanie z Aleksandrem Skarżyńskim rozpoczęło się aktem ślubowania. Po wypełnieniu tej powinności minister A. Skarżyński zwrócił się z zapytaniem o ewentualne aktualne problemy nowego ordynariusza w diecezji. Ks. bp przedstawił kilka najważniejszych i pilnych: kolegiata w Kołobrzegu, budowa nowych kościołów w diecezji, rezydencja biskupia, budowa seminarium, druk Wiadomości Diecezjalnych, schematyzmu i katechizmów.

Odpowiedzi ministra A. Skarżyńskiego na postawione pytania były dość ogólne. Oprócz kilku spraw (schematyzm, Wiadomości), nie zajął jednoznacznego stanowiska. Zastaniał się złą sytuacją lokalową w Koszalinie, nieporównywalnie gorszą niż w Szczecinie. Sugerował raczej wystąpienie o pozwolenie na wzniesienie nowych budynków kurialnych i seminaryjnych, gdyż adaptacja ewentualnych przekazanych starych zabudowań pochłonięłaby zbyt wiele środków. Minister radził, aby w każdej sprawie konsultować się z władzą terytorialną⁶

³ Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej (ADK-K), Dokumentacja Bpa Ignacego Jeża, Teczka nr 1, Protokół z rozmowy w Prezydium WRN w Koszalinie z 20 X 1972 r.

⁴ Tamże.

⁵ Tamże, Protokół z 18 I 1973 r.

⁶ Tamże.

Podczas pierwszej wizyty ad limina apostolorum⁷ (6.11.1973 r.) nowi ordynariusze, koszalińsko-kołobrzeski i szczecińsko-kamieński, prosili arcybiskupa Agostino Casaroliego o protektorat w podejmowanych działaniach w Polsce, mających na celu uzyskanie w niedalekiej przyszłości od władz państwowych pozwolenia na utworzenie w nowych diecezjach seminariów duchownych. Podobne starania w tej sprawie czynił bp I. Jeż w Kongregacji „Pro Institutione Cotholica”, gdzie przedłożył swoje „Pro memoria”

14.12.1973 r. na spotkaniu w Wydziale ds. Wyznań w Koszalinie ks. Jarnicki poruszył sprawę przekazania diecezji całej kolegiaty w Kołobrzegu. Władze zaadaptowały na muzeum wojskowe wieżę, co wiązało się z dużymi nakładami finansowymi, więc na odstąpienie tych pomieszczeń Kościołowi nie wyrażały zgody. Zdaniem urzędników państwowych, oddany fragment świątyni zupełnie wystarczał dla potrzeb miejscowego duszpasterstwa. Wikariusz biskupi wspominał też o wniosku diecezjalnym, w którym wystąpiono do władz o przekazanie terenów pomiędzy kolegiatą a kościołem NMP I tutaj nie było woli przychylenia się do pozytywnego załatwienia sprawy. Ks. Jarnicki więc, otrzymawszy wcześniej wskazówkę od swego ordynariusza, aby nie upierać się przy terenie dla seminarium w Kołobrzegu, delikatnie zasugerował nawet lepsze, z punktu widzenia biskupa Ignacego Jeża, rozwiązanie placu niedaleko Kurii w Koszalinie⁸

15.02.1974 r. odbyła się rozmowa w Wydziale do Spraw Wyznań w Koszalinie na temat budowy seminarium. Najpierw jednak konieczna była zgoda władz na powstanie takiej uczelni. Władze rozważyły przydzielenie odpowiedniej lokalizacji pod budowę przy ul. Walki Młodych 25, rozumianej jako rekompensata, zadośćuczynienie Kościołowi Lokalnemu w zamian za (zrzeczenie się) rezygnację z placu przy konkatedrze kołobrzeskiej. Informację tę przekazał ks. Jarnickiemu (a ten z kolei swojemu biskupowi) dyrektor Wydziału ds. Wyznań⁹

Kolejne spotkanie ks. Jarnickiego z dyrektorem ds. Wyznań, Tadeuszem Płuciennikiem, miało miejsce 8.04.1974 r. Podczas wymiany zdań nie padło słowo seminarium, jednak podjęto sprawę nabycia niezabudowanego placu nr 25 przy ul. Walki Młodych. Dyrektor zapewnił o wydaniu decyzji w tej sprawie nawet na piśmie, ale – jak dalej zaznaczył – przedtem należy dostarczyć plany wydzielenia działki z geodezji w porozumieniu tejże z Wydziałem Gospodarki Terenami (dawny Wydział Architektury). Kiedy zostaną spełnione

⁷ K. Dullak, Podstawy prawno-organizacyjne Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Koszalin 1996, s. 125.

⁸ ADK-K, Dokumentacja Bpa Ignacego Jeża, Teczka nr 1, Protokół z rozmowy w Wydziale ds. Wyznań w Koszalinie z 14 XII 1973 r.

⁹ Tamże, Protokół z rozmowy w Wydziale ds. Wyznań z 15 II 1974 r.

podane wyżej warunki, nastąpi wydanie decyzji także odnośnie budynku Kurii¹⁰

Po upływie kilku miesięcy, tym razem na zaproszenie dyrektora Tadeusza Płuciennika, ks. Jarnicki po raz kolejny podejmuje rozmowę z ramienia bpa Jeża. Pan Płuciennik przekazał pismo z Urzędu Celnego w Szczecinie dotyczące zwrotu opłaty celnej za samochód, który Kuria otrzymała z zagranicy. Wytknął też kilka „błędów” w wydanym niedawno Schematyzmie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, (należy zmienić niektóre sformułowania – kaplica publiczna na kaplica zakonna, współwłasność na współużytkowanie, gdyż w wielu miejscach władze nie zaakceptowały formalnie tak przedstawionego stanu rzeczy), a następnie powiadomił delegata biskupa o braku decyzji w sprawie budynku Kurii, a także niedalekiego wolnego placu przy ul. Walki Młodych 25, który ewentualnie przewidywałyby się pod budowę seminarium¹¹

Ks. Jarnicki zaś przedłożył w imieniu biskupa ordynariusza dziesięć najbardziej pilnych spraw do załatwienia. Jako priorytetową – budowę seminarium duchownego. Dyrektor Wydziału zakomunikował, że tutaj nic się nie zmieniło i o zgodę na erekcję uczelni należy starać się w Ministerstwie Oświaty, a warunkiem jej uzyskania jest podanie składu kadry seminaryjnej. Pan Płuciennik nadmienił, że Ojciec św. nie zachęca przecież do lekceważenia przez Kościół przepisów państwowych. Warunkiem zgody władz państwowych jest wcześniejsze podanie składu władz seminaryjnych. Dalej dyrektor Płuciennik zapewnił ks. Jarnickiego, że z chwilą erygowania uczelni nie będzie już trudności z zezwoleniem na budowę gmachu seminaryjnego¹²

25.02.1977 r. przedstawiciel biskupa występuje z zapytaniem do Dyrektora Wydziału ds. Wyznań UW w sprawie zezwolenia na budowę seminarium. Dyrektor zapewnił, że jest to „sprawa gardłowa” i władze nie będą stawiać przeszkód w wydaniu zezwolenia na budowę. Chodzi o zezwolenie na powołanie samej uczelni, ale „to przecież leży w gestii ministra oświaty”¹³

23.08.1977 r. biskup ordynariusz skierował pismo¹⁴ do ówczesnego wojewody koszalińskiego Jana Urbanowicza, informując, że w październiku bieżącego roku udaje się z kolejną, drugą już, wizytą ad limina apostolorum do Rzymu, aby zdać relację papieżowi Pawłowi VI o stanie diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Jednym z najważniejszych punktów tego sprawozdania będzie

¹⁰ Tamże, Protokół z rozmowy w Wydziale ds. Wyznań z 8 IV 1974 r.

¹¹ Tamże, Protokół z 31 VIII 1974 r.; Archiwum Państwowe w Koszalinie (APK), Urząd Wojewódzki 1974-1990, U ds. Wyznań 1/30, Nadzór nad Kościołem Rzymskokatolickim – Teczka wojewódzka, 1969-1981, b.p.; Także, U ds. Wyznań 1/61 Uzasadnienie negatywnych rozstrzygnięć planu kurialnego na rok 1974.

¹² ADK-K, Dokumentacja Bpa Ignacego Jeża, Teczka nr 1, Protokół z 20 IX 1975 r.

¹³ Tamże, Protokół z 25 II 1977 r.

¹⁴ Tamże, List biskupa I. Jeża z 23 VIII 1977 r.

problem instytucji tak bardzo ważnej dla każdej diecezji, jaką jest seminarium duchowne. Powołał się na sprawozdanie Sekretariatu Stanu z 1973 r., w którym zanotowano: „Łatwo zrozumieć, że na początku powstały trudności z przyznaniem parceli czy też odpowiedniego budynku. Teraz zaś, gdy doniesiono nam, że władze państwowe są skłonne pomyślnie załatwić tę sprawę, Stolica Apostolska usilnie domaga się, aby jak najprędzej do tego przystąpić”

Biskup Jeż, kontynuując list, przypominał wojewodzie, że co roku zamieszczał w planie budowlanym pozycję zatytułowaną „Seminarium Duchowne” w Koszalinie, względnie w Kołobrzegu lub nawet w Słupsku¹⁵ W piśmie z 1.06.1977 r. na kolejne biskupie monity wojewoda odpowiedział: „Budowa seminarium duchownego w Koszalinie nie może być uwzględniona, ponieważ Kuria w dalszym ciągu nie spełnia warunków stawianych w tym przedmiocie przez Ministerstwo Oświaty i Wychowania” Wspomniane ministerstwo przesłało tylko jedno pismo z 18.01.1975 r., na które odpowiedź została udzielona, a kopia dołączona do powyższego listu. Na końcu biskup ordynariusz dodał, że od tego czasu upłynęło już dwa i pół roku, a z Ministerstwa Oświaty i Wychowania nie było żadnego odzewu, z czego trudno wnioskować o niespełnieniu przedstawionych warunków przez to Ministerstwo. „Chcąc przedstawić w Rzymie pozytywne rozstrzygnięcie sprawy budowy seminarium, składam jako biskup prośbę o ponowne rozważenie wniosku w tej sprawie i pozytywne jego rozpatrzenie” - zakończył biskup ordynariusz.

Na spotkanie z wojewodą Janem Urbanowiczem biskup ordynariusz nie czekał zbyt długo. Odbyło się ono 31.08. 1977 r. Wojewoda, nie wchodząc w żadne szczegóły, stwierdził, że obecnie sprawa budowy seminarium duchownego jest delikatna i trudna. Ministerstwo łączy ją z innymi dokładnie niesprecyzowanymi problemami. Minister do Spraw Wyznań Kazimierz Kąkol prosi o rozmowę w tej sprawie.

Następnie wojewoda przedstawił dwa warianty lokalizacji. Ponieważ - jego zdaniem - jest to uczelnia „kontrowersyjna”, ze względów ideologicznych widziałby ją poza miastem, w mieście natomiast mógłby to być ewentualnie jakiś zabytkowy kompleks¹⁶

Sprawa budowy seminarium utknęła w martwym punkcie, tak stwierdzono 24.05.1978 r.¹⁷

Podczas kolejnej rozmowy w dniu 9.06.1978 r. w Wydziale ds. Wyznań jeszcze padła jedna propozycja: władze wyrażą być może zgodę na budowę seminaryjnego gmachu, przy którym stanąłby kościół na osiedlu Północ lub

¹⁵ Tamże, Teczka „Urząd Wojewódzki w Koszalinie”, Plany budowlane z lat 1974-1979.

¹⁶ Tamże, Teczka nr 1, Protokół z rozmowy Biskupa ordynariusza z 31 VIII 1977 r.

¹⁷ Tamże, Tematy do rozmowy z wojewodą koszalińskim na 24 V 1978 r.

Rokosowie, jednak „[...] najpierw proszę załatwić sprawę uczelni jako takiej, a potem zająć się budową. „Rozmowy na ten temat toczą się na samym szczycie”¹⁸

13.06.1979 r. Biskup Ignacy Jeż wystosował pismo do Przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej Władysława Kozdry. Stanowczo zaprotestował w nim przeciwko negatywnemu stanowisku Urzędu Wojewódzkiego wobec pozwolenia na budowę WSD w Koszalinie. Jest to tym bardziej niezrozumiałe, że przeprowadzone w Warszawie rozmowy wskazywały na pomyślne załatwienie tej sprawy. Zaznaczył, że odwleknięcie decyzji spowodowało już rozdrażnienie miejscowego duchowieństwa, które dało temu wyraz w liście dziekanów i wicedziekanów skierowanym do biskupa ordynariusza, który został przekazany także wojewodzie koszalińskiemu¹⁹

¹⁸ Tamże, Protokół z rozmowy z 9 VI 1978 r.

¹⁹ Tamże, List biskupa I. Jeża z 13 VI 1979 r. Biskup ordynariusz wdzięczny za poparcie prymasa w sprawie seminarium wystosował list do kardynała Stefana Wyszyńskiego, Tamże, Teczka „Kapituły”, List bpa Jeża z 31 VIII 1979 r.

List z konferencji dziekanów i wicedziekanów został wystosowany do Ministra Kazimierza Kąkola Dyrektora ds. Wyznań w Warszawie. „W imieniu księży Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej my dziekani i wicedziekani zwracamy się z prośbą o wydanie pozwolenia na budowę gmachu seminarium duchownego w Koszalinie. Zaznaczamy, że seminarium jako takie istnieje, ale z braku odpowiedniego gmachu musi się tulać po różnych diecezjach (gorzowska, poznańska, gnieźnieńska). [...] Jak trudno wyobrazić sobie rzekę bez źródła, tak trudno mówić o stabilizacji Kościoła w diecezji bez własnego gmachu seminaryjnego. Dochodzi już siedem lat od momentu powstania naszej Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, a sprawa budowy gmachu seminaryjnego stoi w miejscu. Same rozmowy, dyskusje sprawy nie rozwiążą. Musi być dobra wola. Trudności materiałowe nas nie przekonują, gdyż mamy już 30 lat po wojnie. Inne zastrzeżenia są bezpodstawne, gdyż jak mówił w przemówieniu noworocznym I Sekretarz Pan Edward Gierek, że: „kraj rozwija się zgodnie z wolą narodu” Budowa gmachu seminarium duchownego w naszej diecezji, to właśnie wola Narodu – ludu zamieszkującego te ziemie, który w bezwzględnej większości jest wierzący. [...] jeśli prośba nasza nie zostanie uwzględniona, uznana za głosy odosobnione, to wołać będziemy wiernych całej diecezji, a kiedy będzie trzeba, ustami całego wierzącego narodu w kraju, jak i Polonii. [...] W imię sprawiedliwości i w poczuciu wdzięczności za zasługi Kościoła na tych ziemiach w czasach rozbiorów, w latach III Rzeszy, jak i po wojnie w procesie integracji Ziem Odzyskanych z Macierzą, jak również za mężną postawę autochtonów, którzy mimo prześladowań, więzienia umieli być katolikami – Polakami, prosimy o bardziej humanitarne spojrzenie na naszą prośbę żądania Kościoła – wierzącego narodu, wydając pozwolenie na budowę gmachu Seminarium Duchownego w Koszalinie. [...] Mamy nadzieję, że powyższe racje będą uwzględnione i nasza prośba zostanie pozytywnie i szybko załatwiona” Podpisali się dziekani i wicedziekani. Zob. IPN Szczecin, IPN Gd 0019/152 t. 1 s. 80-82.

Sprawa seminarium w Koszalinie dyskutowana była 21.08.1980 r. na szczepku centralnym. Prawdopodobnie dlatego władze województwa koszalińskiego w odpowiedzi na kolejną prośbę Kurii Biskupiej z 24 listopada, wydały 6 grudnia tak bardzo oczekiwaną zgodę na włączenie do planów budowy Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie²⁰

Kilkanaście dni później 18.12.1980 r. Krzysztof Kruszewski minister Oświaty i Wychowania – skierował pismo do biskupa Ignacego Jeża, w którym poinformował: „Na podstawie art. 39 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju oświaty i wychowania [...] wyrażam zgodę na otwarcie i prowadzenie Wyższego Seminarium Duchownego dla Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej i zwalnim je od wymogu świeckości. Niniejsza decyzja jest ostateczna”²¹

Taka decyzja, spowodowana wcześniejszymi protestami robotników na Wybrzeżu, otworzyła drogę do realizacji zamierzonego celu, jakim miało być erygowanie WSD w Koszalinie.

Urząd ds. Wyznań wydał 23.03 1981 r. zaświadczenie, że Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska posiada osobowość prawną. Orzeczenie to zostało wydane wyłącznie w celu przedłożenia we właściwym Państwowym Biurze Notarialnym przy zawieraniu umowy sprzedaży nieruchomości przez obywatela Stanisława Krawędkowskiego, oznaczonej jako działki nr 61 i 63, o łącznej powierzchni około 10 ha, położonej we wsi Kretmino, gmina Manowo²²

W Biurze Notarialnym potwierdzono nabycie gruntów o powierzchni 9,17 ha przez Diecezję Koszalińsko-Kołobrzeską od Emilii i Stanisława Krawędkowskich, (na taką możliwość musiał się zgodzić wcześniej Naczelnik Gminy Manowo, co uczynił 12 czerwca 1981 r.) za sumę 400 000 złotych²³

Władze, „szanując” grunta uprawne, domagały się, aby za przekwalifikowanie terenów przeznaczonych pod zabudowę seminarium uiścić do Skarbu Państwa kwotę 1.479.700 zł. Po wielokrotnych odwołaniach Kurii Biskupiej

²⁰ Archiwum Kurii Biskupiej w Koszalinie (AKB), Seminarium Koszalińsko-Kołobrzeskie (od stycznia 1978 r. do czerwca 1987 r.), Decyzja Wojewody Koszalińskiego z 6 XII 1981 r. Decyzję wojewody otrzymał także prezydent koszaliński oraz Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego, Architektury i Nadzoru Budowlanego w Koszalinie.

²¹ Tamże, Pismo z 6 XII 1980 r.; APK, Urząd Wojewódzki 1974-1990, U ds. Wyznań 1/63, Budownictwo kościelne i sakralne – plany budownictwa i ich realizacja 1981-1983, Załącznik nr 3, Wnioski o budowę obiektów kościelnych, które Zespół Wojewódzki rozstrzygnął pozytywnie, wymienione zostało Seminarium Duchowne w Koszalinie.

²² AKB, Seminarium Koszalińsko-Kołobrzeskie (od stycznia 1978r. do czerwca 1987r.), Zaświadczenie z 23 III 1981 r.

²³ Tamże, Umowa notarialna z 1 VII 1981 r.

zmniejszono tę opłatę o 479.700 tys. zł.²⁴ Długoletnie starania biskupa ordynariusza o wybudowanie WSD zostały uwieńczone dekretem erekcyjnym wydanym 25.03.1981 r.²⁵

21.09.1981 r. biskup I. Jeż mianował pierwszego rektora WSD w Koszalinie. Został nim ks. dr Piotr Krupa, który podjął się prowadzenia Studium Teologicznego dla VI roku w Złocieńcu. Ksiądz Rektor wszedł również w skład Komitetu Budowy Seminarium, mianowanego dekretem z 27 lutego 1981 r., a tworzyli go bp Tadeusz Werno jako przewodniczący oraz członkowie ks. Stefan Ołów i ks. Franciszek Pacholski²⁶

Wkrótce rozpoczęto budowę obiektów tymczasowych. Po roku zamieszkały w nich trzy roczniki 3., 4. i 5. Diakoni pozostawali pod opieką ks. dra Antoniego Kloski w Połczynie Zdroju, natomiast najmłodszy alumn studiował nadal w Paradyżu.

Na posiedzeniu Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej 5.03. 1982 r. został rozpatrzony projekt koncepcyjny zespołu obiektów Seminarium Duchownego w Koszalinie. Zaproszono na nie urzędników miejskich, wojewódzkich, gminnych, Kurię Biskupią w Koszalinie – inwestora, magistr

²⁴ Tamże, Decyzja Wojewody Koszalińskiego płk Zdzisława Mazurkiewicza z 11 I 1983 r. Należy nadmienić, że w perspektywie tereny nabyte przez diecezję miały być włączone do Koszalina i przeznaczone pod zabudowę.

²⁵ Tamże, Dekret Erekcji Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej z 25 III 1981 r. „[...] Świadomi ciężącego na Nas obowiązku oraz ogromnej roli, jaką seminarium spełnia w życiu Kościoła partykularnego, jakim jest Diecezja, czyniliśmy wszystko, aby je utworzyć na terenie Naszej Diecezji. Niestety na skutek przeciwnych okoliczności, całkowicie niezależnych od Nas, byliśmy zmuszeni przez dziewięć lat korzystać z gościnności Seminarium innych Diecezji podejmujących się wychowania i wykształcenia naszych alumnów, których Opatrzność Boża coraz liczniej zaczęła powoływać do pracy na Niwie Pańskiej. Obecnie, po ustaniu tychże przeciwnych okoliczności, ku chwale Boga wszechmogącego, ku pożytkowi Kościoła św. i dobru duchowemu wiernych Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, na mocy kan. 1354 par. 1 KPK, Dekretu Soboru Watykańskiego „Optatam totius” n. 4, Instrukcji Św. Kongregacji Nauczania Katolickiego z dnia 6 stycznia 1970 r., określającej podstawowe zasady formacji kapłańskiej oraz innych zarządzeń tejże Kongregacji, a dotyczących seminarium duchownych, czynimy wiadomym wszystkim, że niniejszym aktem erygujemy Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Koszalinie. Sprawy Regulaminu, zarządu, wychowawców, wykładowców itd. regulują osobne zarządzenia. Dekret wchodzi w życie z dniem wystawienia.”

²⁶ Komitet został rozwiązany w 1991 r. po uroczystym poświęceniu WSD w Koszalinie przez Jana Pawła II.

inżyniera Andrzeja Kajzera – autora projektu (Miastoprojekt Koszalin) oraz innych specjalistów w dziedzinie architektury²⁷

Pierwszym dyrektorem administracyjnym mianowano ks. Tadeusza Nawrota. Po roku kolejnym został ks. Jan Ciołek. Ks. prymas kardynał Józef Glemp 22.10.1984 r. poświęcił dotychczas wybudowane pomieszczenia seminaryjne. Z tej okazji okolicznościowy telegram gratulacyjny przesłał papież Jan Paweł II²⁸. Od roku akademickiego 1984/1985 wszyscy klerycy diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej rozpoczynali swoje studia w Koszalinie²⁹

Uwieńczeniem długoletnich starań, najpierw o pozwolenie na budowę, a następnie trudnego czasu wznoszenia gmachu seminaryjnego w Koszalinie była wizyta papieża 1.06.1991 r. podczas IV Pielgrzymki do Ojczyzny. Wówczas Ojciec św. dokonał uroczystego poświęcenia Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie. Podczas ceremonii papież powiedział, m. in.

[...] „Patronem waszego seminarium jest św. Jan Kanty, Jan z Kęt. Wasz biskup przypomniał mi niedawno, że przed laty podarowałem mu czcigodne relikwie tego świętego. Wówczas to wasz biskup, biskup Ignacy, ze smutkiem mi powiedział, że nie posiada własnego seminarium. Będziesz je miał pocieszyłem go. I dzisiaj ma już diecezja koszalińsko-kołobrzeska własne seminarium. *Deo gratias!* [...]

Wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, jak doniosłe jest znaczenie seminarium duchownego w życiu każdego Kościoła. I dlatego też pragnę wyrazić radość, że u początku moich obecnych odwiedzin na ojczyściej ziemi dane mi jest poświęcić seminarium diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Raduję się wspólną radością was wszystkich, którzy jesteście Ludem Bożym tego Kościoła nad Bałtykiem Kościoła, który nawiązuje do tradycji biskupstwa w Kołobrzegu sprzed tysiąca prawie lat. Raduję się twoją radością, drogi bracie, biskupie Ignacy. Dane mi było przed dwudziestu pięciu laty być świadkiem i uczestnikiem nowego początku tego prastarego biskupstwa. Dziś mogę uczestniczyć w poświęceniu seminarium, które Sobór - z całą Tradycją - określa jako *pupilla oculi* biskupa i jego Kościoła. Raduję się także radością waszą, przełożeni, profesorowie i alumni koszalińsko-kołobrzeskiego seminarium duchownego. [...] Ufajmy Bogu, że z tego seminarium będą wychodzili dobrzy kapłani, mocni

²⁷ AKB, Seminarium Koszalińsko-Kołobrzeskie (od stycznia 1978 r. do czerwca 1987 r.), Posiedzenie z 5 III 1982 r.

²⁸ Tamże, Telegram papieża z 18 X 1984 r.

²⁹ ADK-K, Dokumentacja Bpa Ignacego Jeża, Teczka „Seminarium Duchowne Gnieźno”; Teczka „Seminarium Poznańskie”; Teczka „Seminarium Duchowne Gościkowo-Paradyż” Klerycy Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej zasadniczo studiowali w Gościkowie-Paradyżu, jednakże kilka poszczególnych roczników przebywało także w Gnieźnie i Poznaniu, a niektórzy alumni naukę pobierali w pelplińskim seminarium.

duchem, umysłem, modlitwą, kochający szczerze Boga i ludzi, ludzi żyjących na tej ziemi kołobrzeskiej i koszalińskiej”³⁰

³⁰ IV pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny, Olsztyn 1991, s.11. Teksty przemówień papieskich w Koszalinie, zobacz także IV Pielgrzymka Jana Pawła II do Polski, Poznań – Warszawa 1991, s. 5-24, a także „L' Osservatore Romano” 1991 nr 5, s. 4-13.